

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Programmadirectie Natura
2000**

Prins Clauslaan 8
2595 AJ Den Haag
Postbus 20401
2500 EK Den Haag
www.minlnv.nl

T 070 3786868
F 070-3786113

Onze referentie

PDN. 2010/60

Bijlagen

1

Datum 8 februari 2010
Betreft Aanbieding Programmatische aanpak stikstof

Geachte Voorzitter,

Hierbij bied ik u, mede namens de minister van VROM, de hoofdlijnennotitie programmatische aanpak stikstof aan. In deze hoofdlijnennotitie wordt geschetst langs welke lijnen de stikstofproblematiek in relatie tot de Natura 2000-gebieden wordt aangepakt en de vergunningverlening wordt los getrokken.

Zoals uit de hoofdlijnennotitie blijkt, ben ik voornemens om nog voor de zomer uw Kamer een voorlopig programma stikstof toe te zenden. Ik streef ernaar om nog voor het eind van het jaar samen met alle partijen te komen tot een definitief programma. Het is mijn inzet om in het voorlopig programma niet alleen rijksmaatregelen op te nemen, maar ook een doorkijk te geven naar de maatregelen die provincies in - een verschillende mate van concreetheid - in voorbereiding hebben. Het aanpakken van de stikstofproblematiek, een van de belangrijkste knelpunten bij de verdere implementatie van Natura 2000, heeft voor mij topprioriteit.

De afgelopen periode is al veel in gang gezet om handen en voeten te geven aan de programmatische aanpak. Hieronder ga ik kort in op een aantal van deze activiteiten.

Ecologische onderbouwing

Ten eerste ontwikkelt een onderzoeksconsortium een toolkit voor alle stikstofgevoelige habitattypen. De toolkit maakt het mogelijk om op gebiedsniveau tot een ecologische onderbouwing te komen die leidt tot een herstel- en behoudstrategie op basis van gefaseerde doelrealisatie. Op deze wijze worden alle factoren die inwerken op de het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen in samenhang beschouwd. Hieruit kan op gebiedsniveau de noodzakelijke dalende lijn van de depositie worden afgeleid.

Leven
van het land,
geven
om natuur.

Analyse van de feiten en trends

Verder wordt op dit moment hard gewerkt aan een analyse van de omvang en herkomst van de huidige depositie van stikstof en de trends van de verwachte depositie in 2030. De depositie wordt uitgesplitst per sector, per provincie en per Natura2000-gebied. De noodzakelijke dalende lijn van de depositie afgezet tegen de trends leidt tot de reductieopgave voor stikstof. Dit moet het kader gaan vormen voor de afspraken in het programma stikstof.

Datum

8 februari 2010

Onze referentie

PDN. 2010/60

Beleidsvaluatie ex ante

Het Planbureau voor de Leefomgeving gaat samen met een aantal andere partijen waaronder het Centraal Planbureau een *ex ante* beleidsvaluatie uitvoeren naar het programma stikstof en meer in het bijzonder naar de te treffen maatregelen. Hierin worden ook sociaal-economische effecten meegenomen.

Met deze bouwstenen beschikken de partijen over de juiste feiten en uitgangspunten voor het maken van verdergaande afspraken die zullen resulteren in het voorlopig programma.

Tot slot

Het tijdpad is ambitieus en de opgave is lastig. Maar ik ben ervan overtuigd dat we met deze aanpak in gezamenlijkheid met alle betrokken partijen de nodige stappen in de goede richting zetten om tot een oplossing te komen die recht doet aan een verbetering van de natuur en de noodzakelijke dynamiek in het landelijk gebied.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKwaliteit,

G. Verburg